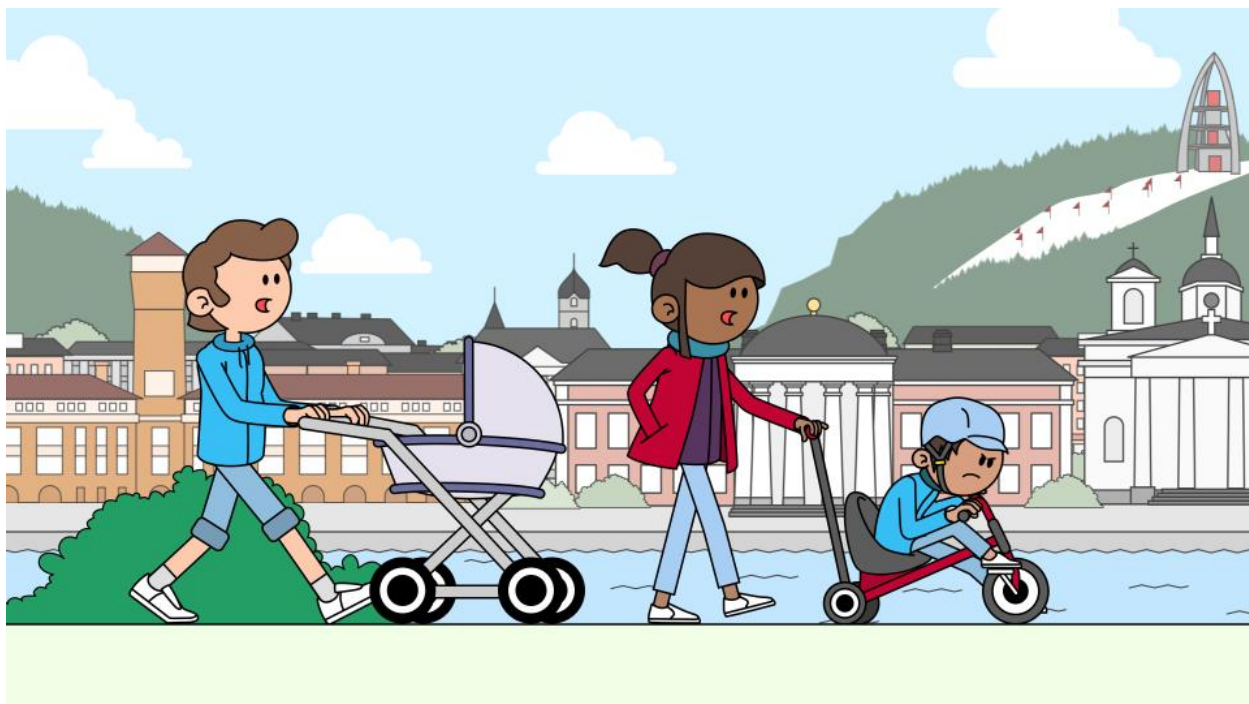

Mitt Härnösand - 2040

ÖARNA

Ortsdialoger

2019

Härnösands
kommun

HÄRNÖSAND
HÖGA KUSTEN
SVERIGE

INLEDNING

Den dokumentation som du tar del av här är tolkningar av det material som inkom under de sex ortsdialogerna som genomfördes våren 2019. Deltagarnas åsikter har sammanställts utan större justeringar och faktagranskning*.

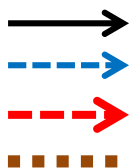
Många viktiga synpunkter inkom under dialogerna som faller utanför ramarna för arbetet med att framställa en ny översikts- och kulturplan till Härnösands kommun. Dessa synpunkter har dokumenterats och vidarebefordrats till berörda förvaltningar och tjänstepersoner.

Vi vill tacka alla engagerade invånare som gav sin tid och kunskap under dessa ortsdialoger.

Dessa sex underlag om kommundelarna Högsjö, Stigsjö, Viksjö, Öarna, Säbrå och Häggdånger kommer att vara grundläggande för kommunen i kommande planeringsarbeten.

* Den information som justerats är av känslig eller privat karaktär.

TECKENFÖRKLARING

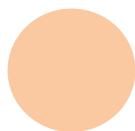
Rörelsestråk, kan vara på land eller vatten och med olika typer av transportmedel

Viktiga mötesplatser

Utvecklingsområden för bostäder eller fritidshus

Viktiga kulturmiljöer och kulturfrämjande platser

Platser som främjar företagsamhet eller utvecklingsområden för företagande

Värdefulla miljöer som bör utvecklas

Värdefulla miljöer som bör skyddas eller bevaras inför framtiden

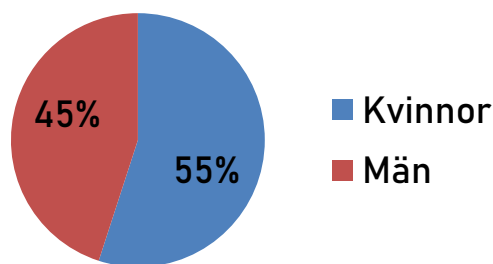
Ortsdialog Öarna

Tisdag den 28 mars 2019 genomfördes ortsdialog i kommundelen Öarna som innefattar Hemsön, Lungön och Åbord.

Deltagande tjänstepersoner: Maja Nordmark, Helene Lager, Fredrik Bergman & Elisabeth Oxelhöjd.

Deltagande politiker: Christina Lindberg & Magnus Oscarsson.

Deltagande invånare: 41 Stycken

Mitt Öarna 2019

"Det är något särskilt med att bo på en ö i havet"

Öborna lyfter fram havet, småskaligheten och de lugna miljöerna som de bästa aspekterna med att bo på en ö.

Alla tre öar har stor utvecklingspotential, både ur ett besöksnäringssperspektiv, för framtida fritids- och permanenta bostäder.

För att skapa förutsättningarna för en utökad turism på alla tre öar, behöver man bättre landstigningsplatser, tydlig information och ett helhetsgrepp gällande koncept och marknadsföring.

Den generellt åldrande befolkningen och bristen på service på öarna skapar diskussioner om vikten av en framtida förändrad infrastruktur. En bro underlättar för inflyttning av yngre och barnfamiljer men det kräver även att de äldre kan lämna sina bostäder för ett bättre alternativ. Man lyfter även vikten av bättre och tryggare vägar om det ska bli mer rörelse på öarna.

Mitt Öarna 2040

"En tanke och ambition för de tre öarna är viktigt för Härnösands framtida utveckling"

Framtidens öar är välmående och det öppna landskapet som höll på att växa igen är idag igen öppet tack vare djurhållningen och fler bosatta på öarna.

Det är en stor demografisk spridning av invånare och det finns möjlighet att bo kvar även när man blir äldre. Utvecklingen av broförbindelsen och mindre bostäder har skapat möjligheten för fler invånare att bosätta sig på ön.

Öarna har blivit en naturlig del av Höga Kustens besöksnäring och det finns många aktiviteter kopplade till turismen på alla tre öar. Den stora skillnaden är i första hand att allt fler förflyttar sig vattenvägen genom Höga Kusten tack vare ett tydligare koncept och fina landstigningsplatser. Det finns även möjlighet att båtlufta mellan flera av öarna.

FÖRFLYTTNING

Invånarnas förflyttning på Hemsön sker i första hand med bil och i vissa fall med cykel.

Man ser förbättringspotential kring vägnätet inför framtiden men vill att biltrafikens påverkan på boendemiljön minimeras i den mån det är möjligt. Inga tydliga gångstråk utpekade av öborna.

Åbord och Lungön nämns som ett väglöst land i dagsläget.

Övergripande förtydligande av vatten- och markstråk med kopplingar till tätorten efterfrågas.

Hemsön-Lungön-Åbord

2.

ortsäl

Åbord

Storfjärden

Våånö

Dalom

Nordanö

Rö

Utanö

Prästhushamn

Hemsön

1.

älle
Finsvik

Strinningen

2.

Vagnön

Lungön

FÖRFLYTTNING

Ö-borna värdesätter att på ett enkelt sätt kunna förflytta sig mellan och utanför öarna men anser att frågan idag upplevs som komplicerad.

1. Många av Hemsöborna uppskattar småskaligheten och de mervärden som färjan idag ger ön. Men man belyser även att en bro till Hemsön bör finnas med i planeringen av framtiden.

Gällande öarna Åbord och Lungön finns ingen tydlig kommunikation. På sommaren tar man gärna båten och på vintern snöskor där det finns möjlighet.

2. Här ser invånarna gärna att tydliga och offentliga landstigningsplatser utvecklas för att vara ett underlag för fortsatt planering och mötespunkter. Hamnen i Mörtsal lyfts som ett specifikt utvecklingsområde för invånarna på Åbordsön.

MÖTESPLATSER

Invånarna visar på en stark samhörighet och gemenskap. Tydliga mötespunkter i invånarnas vardag hittar vi på Hemsön naturligt vid färjeläget (1), kyrkan, församlingshemmet, Hemsö IF (2) och dansbanan (3).

Åbord har inga naturliga mötesplatser idag men vill att en tydligare och allmän landstigningsplats kan komma att bli en mötespunkt (4).

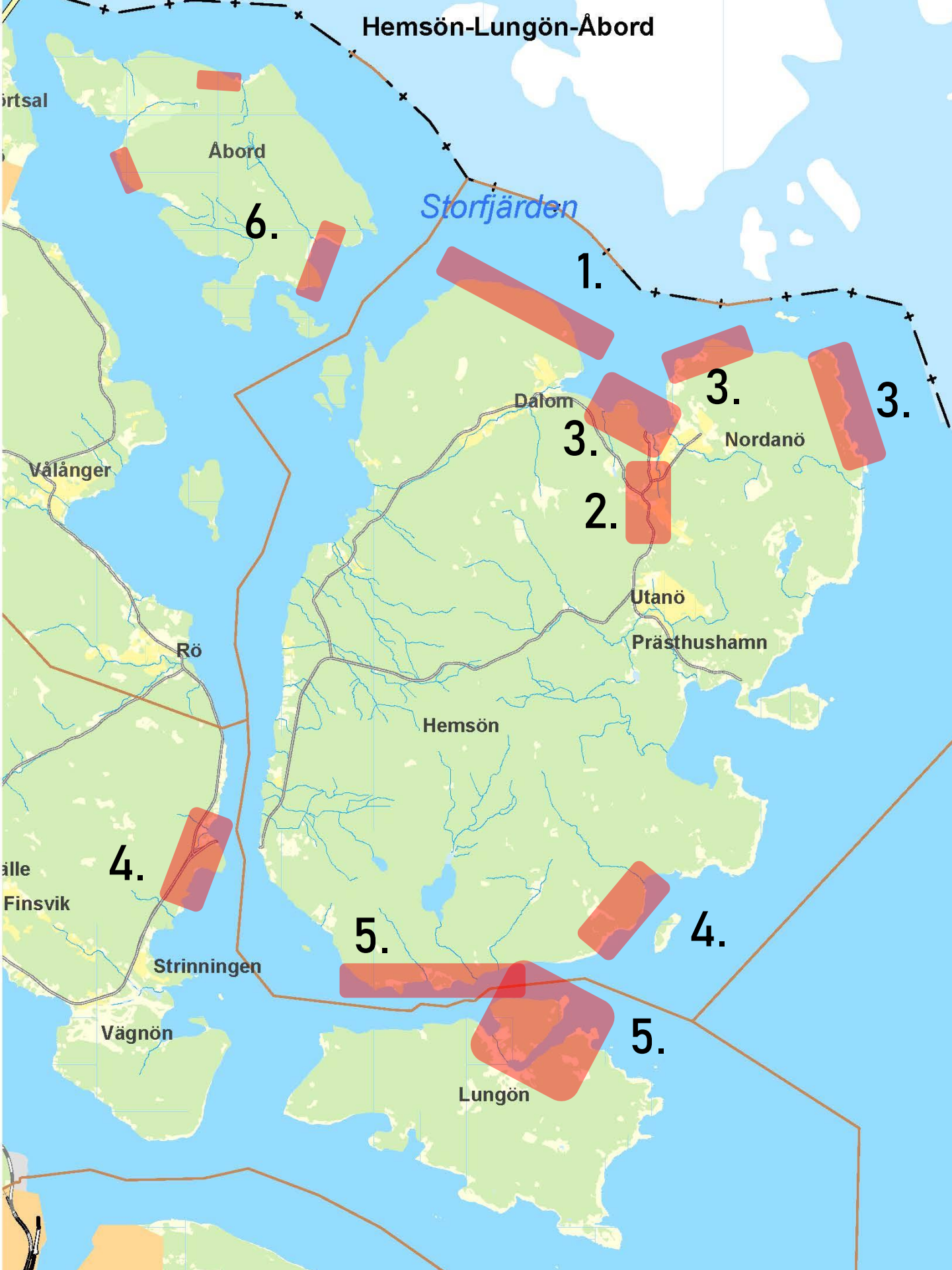
Lungöborna menar att Lungöfyr och dansbanan är centrala mötesplatser.

LEVA & BO

Alla tre öar lyfter kopplingen till havet och lugnet som den viktigaste anledningen för att bosätta sig på öarna. Därför är det viktigt att framtida utveckling av bostäder går i linje med dessa aspekter. Detta kan betyda att utveckling på vissa platser måste ske med varsamhet. Vissa lyfter att Hemsöborna vill ha egna bostäder, men kan se att detta förändras vid utvecklingen av en bro från fastlandet.

Åbord och Lungön ser i första hand utveckling för fritidsboenden. Hemsöborna ser i första hand en utveckling av fler permanenta bostäder, men önskar blandad bebyggelse. Där mindre bostäder kan tillhandahållas både av en yngre och äldre befolkning.

LEVA & BO

1. Här ser man möjliga radhus i framtiden, gärna småskaligt och som knyter an till det marina kulturarvet.
2. Här ser man främst ett boende för äldre, nära verksamheter som kyrkan och Hemsö IF.
3. Här ser man också möjliga områden för mindre radhus med egen trädgård, nära havet.
4. Här ser man ett potentiellt utvecklingsområde för bostäder/tomter.
5. Mot Lungön och på Lungön ser man i första hand utvecklingsmöjlighet för fritidshus.
6. På Åbord ser man enbart möjliga områden för fritidshusbostäder.

KULTUR

"Den skapas gemensamt"

Kulturmiljöerna på Åbord beskrivs ur ett historiskt perspektiv. Den gamla barnkolonin och Fortet är sådant som nämns (1).

Hemsöborna lyfter fram kulturhistorien från den militära och marina närvaron (4). Men även kulturen som skapas i föreningslivet och kyrkan (3). En kulturell arena på Hemsön är i första hand föreningshuset, Dansbanan och "gropen" (3).

Kulturhistoriska miljöer av värde på Lungön härstammar ur det gamla fiskesamhället, med efterlämnade landmärken som Lungö fyr, kompassrosor och fiskebodar. Men även skolan, kapellet och en fäbodvall (2).

FÖRETAGSAMHET

Företagsamheten är stor på öarna och kopplas i första hand till småföretagandet och föreningslivet. Man ser stor potential i framtidens besöksnäring kopplat till Höga Kusten och de lokala värdena. Alla möjligheter finns för att utveckla upplevelseturismen menar invånarna, vandringsleder, kulturmiljöer, utsiktsplatser och det marina livet.

Havet är en stor resurs för företagsamheten och besöksnäringen anser öborna. Kreativiteten är stor och många idéer presenteras under mötet.

Några av invånarnas förslag är en camping i anslutning till färjeläget. Möjligheten att tågluffa mellan öarna, båttaxi, fiskemuseum och hotell i anslutning till Hemsö fästning.

Invånarna lyfter även styrkan att vara småföretagare och arbeta från hemmet på öarna i framtiden. Men belyser att detta kräver fungerande infrastruktur.

Hemsön-Lungön-Åbörd

FÖRETAGSAMHET

FÖRETAGSAMHET

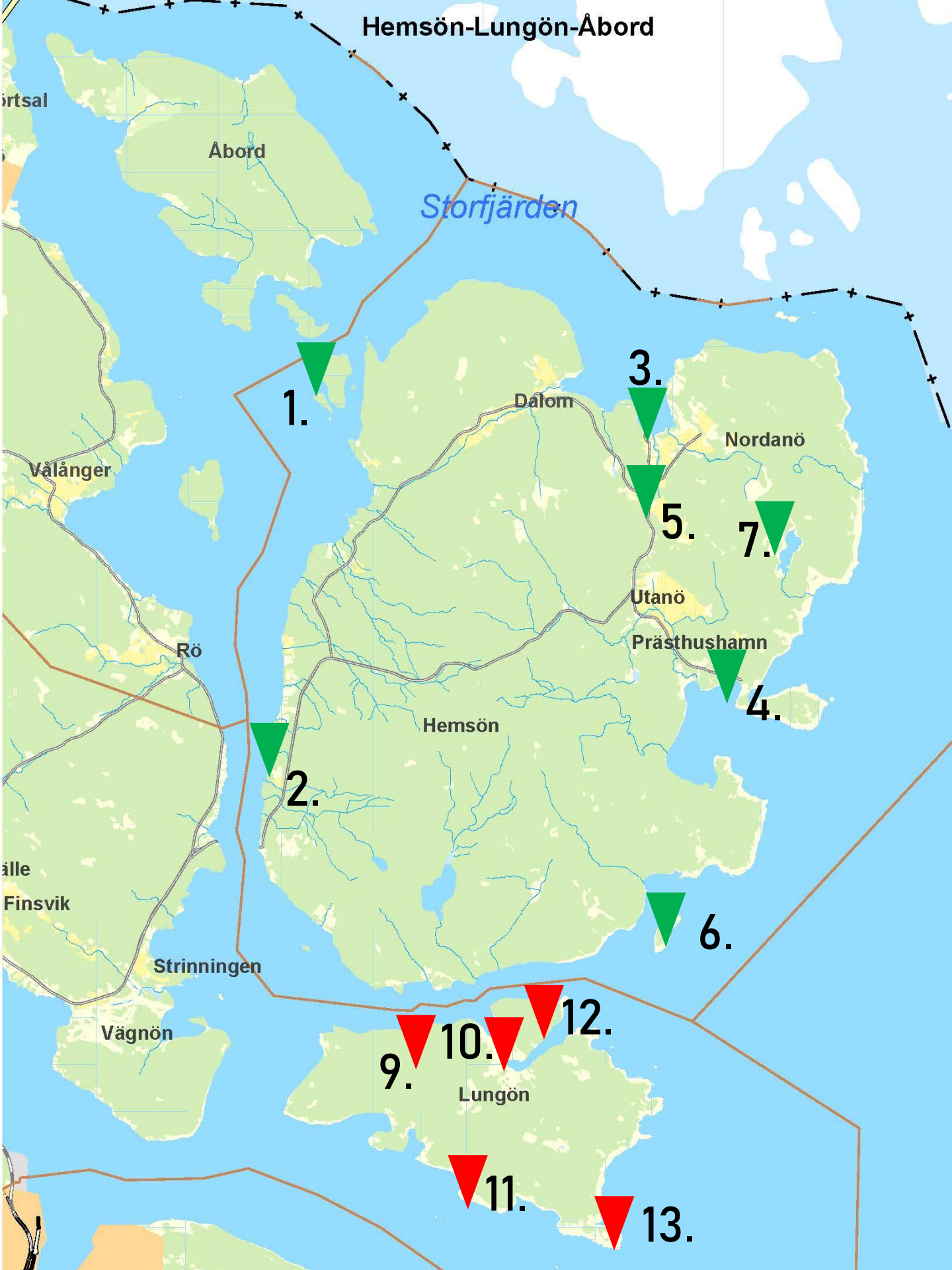
1. Vid en bro eller ett förbättrat färjeläge ser invånarna möjlighet till att utveckla en camping och service i det här området.
2. Här finns många verksamheter idag och man har en naturlig mötesplats, därför blir denna plats en bra arena för företagsamhet.
3. Här visar invånarna på ett område där det finns bastu och liknande lokaler. Ett helhetsgrepp ur ett besöksnäringssperspektiv kan lyfta denna plats.
4. På Lungön ser man ett helhetskoncept med möjlig gästhamn, bastu och toaletter.
5. Invånarna ser att färjeläget på båda sidor kan utvecklas generellt, med allt ifrån pendlarparkering, toaletter, hjärtstartare, trevliga sittmiljöer och yta för mat/glass försäljning sommartid.
6. Regelbundna turer till, från och mellan de tre öarna kan förflytta människor, varor och tjänster.
7. Man ser att lotsstugan borde tillgängliggöras genom bryggplats.
8. Möjlig plats för gästhamn/bryggplatser.

VÄRDEFULLA MILJÖER

Utveckling

1. Dessa platser är natursköna och har många båtbesökare under sommartid. Därför är det viktigt med båtbyggor för att utveckla dessa platser.
2. Utveckla en campingplats och gästhamn.
3. Gästhamn och turismutveckling.
4. Ny gästhamn för turbåtar, infrastruktur. Bygga för turisterna.
5. Utveckla fler aktiviteter för andra säsonger.
6. Gästhamn, tillgängliggör Bönsand och Bönskär, naturskönt och allmänt.
7. Campingområde.
8. Fäbodvall
9. Sundhamn, kapellet och skolan är viktiga miljöer att bevara.
10. Lotsstugan som även kan hyras av allmänheten.
11. Lungö fyr.

Hemsön-Lungön-Åbord

Storfjärden

1.

3.

2.

5.

7.

4.

6.

9.

10.

12.

Lungön

11.

13.

Åbord

Dälom

Nordanö

Vålånger

Utanö

Prästhushamn

Rö

Hemsön

Strinningen

Vågnön

Finsvik

ortsal

VÄRDEFULLA MILJÖER

Bevara

Alla vackra klippor, känslan och kopplingen till havet måste bevaras.

Sågsands badplats måste bevaras.

Hemsöns dansbana

Alla mötespunkter- arenor för samhörigheten och gemenskapen på öarna.

Lungön är ett smultronställe, ta hand om det som förfaller.

Lungöfyrr och fiskekulturen är stark och bör vara en del av framtidens utveckling.